

İSTANBUL İLİ MADEN VE ENERJİ KAYNAKLARI

Türkiye'nin sanayisinin büyük bir kısmının bulunduğu İstanbul ili neredeyse Kocaeli ve Çorlu ile birleşmiş durumdadır. Türkiye'de yapılan ticaretin merkezi konumundadır.

İstanbul ili özellikle endüstriyel hammadde kaynakları bakımından önemli potansiyellere sahiptir. İlde belirlenen tek metalik maden oluşumu % 30-32 Mn tenörlü Çatalca-Binkılıç-İnceğiz sahası olup, 300.000 ton görünür+muhtemel rezerv belirlenmiş saha geçmiş yıllarda işletilmiştir. Zeytinburnu – Halkalı - İkitelli çimento hammaddesi sahasında 35.200.000 ton kireçtaşı ve 15.000.000 ton killi şist rezervi mevcuttur. Şile - Ağva dolomit sahasında %15 -19 MgO, %31-38 CaO içerikli 11.682.000 ton görünür+muhtemel rezerv mevcuttur. Çatalca – Kalfaköy - Domuzderesi sahasında %30 C (Domuzderesi) %0.29 C (Kalfaköy sahası) içerikli grafit oluşumları belirlenmiştir ancak rezerv çalışmaları yapılmamış olup, eskiden işletilen önemsiz bir grafit sahasıdır. Arnavutköy - Aktoprak kaolen sahası, %23-25 Al₂O₃ tenör ve 95.925 ton görünür+muhtemel rezerve sahip olmasına rağmen bugün yerleşim alanının altında kalmış bir sahadır. Kilyos - Kanlıbostan sırtı - Kısırkaya, Demirciköy, Uskumru ve Ağlamışkaya seramik kili sahası %33-60 Al₂O₃ tenörle ve 22 532.470 ton görünür+muhtemel rezerve sahip iken bir kısmı seramik şirketlerince alınmıştır. Bu sahaların bir kısmı üniversitelere tahsis edilmiş, büyük bir kısmı yerleşim alanları altında kalmıştır. Eyüp Çiftalan – Kısırmandıra kil sahasında %25.6 – 41 Al₂O₃ ve %1-5 Fe₂O₃ tenörlü 1.120.130 ton görünür ve 5.102.265 ton muhtemel rezerv, kömür ile birlikte bulunmakta iken bu sahaların büyük bir kısım kömür işletmecileri tarafından pasaya atılmıştır. Kalan kil rezervleri ise 80–120 metre derinlikte olup ekonomik işletmecilik yapmak mümkün değildir.

Boğazın doğusunda ise Ömerli köyü ile Şile arasında bulunan bölge gerek seramik kili gerek silis kumu açısından Türkiye'nin seramik ve döküm sanayisinin hammaddesi açısından kalbi durumundadır. Bu malzemeler bitinceye kadar bu alanlarda madencilik devam etmelidir. Bununla birlikte istifin en altında bulunan kaba taneli kumlar yıkanarak inşaat kumu olarak İstanbul'a sunulmaktadır. Aynı istifte yer alan bu işletmelerinde korunarak hammadde temini sağlanmalıdır. Şile – Karakiraz – Avcıkoru – Üveyli seramik kili sahasında % 26 – 40 Al₂O₃ ve %1.4 – 6.19 Fe₂O₃ tenörlü 193.942.435 ton görünür, 85.564.166 ton muhtemel ve 57.789.393 ton mümkün rezerv mevcuttur. Kartal, Paşaköy, Samandıra, Sultanbeyli sahasındaki % 93.19 – 93.98 SiO₂, %2,2 – 3,3 Al₂O₃ ve %1.8 – 2.6 Fe₂O₃ tenörlü 16.465.884 ton görünür ve 31.881.768 ton muhtemel rezerve sahip kuvarsitler yerleşim altında kalmıştır. Bununla birlikte Ömerli, Büyükdere ve Sarıyer sahalarında da iyi kalitede 15.175.000 ton jeolojik rezerve sahip tuğla-kiremit toprağı belirlenmiştir.

İstanbul ili enerji hammaddelerinden kömür oluşumları bakımından önemlidir. Genel Müdürlüğümüzün 1919-2001 yılları arasında il sınırları içerisinde kömüre yönelik yaptığı çalışmalar sonucunda Silivri-Sinekli, Kemerburgaz-Ağaçlı ve Şile-Kirazlıyataktepe-Avcıkoru-Üvezli linyit sahaları ortaya çıkarılmıştır. Silivri-Sinekli sahasında 114.000.000 ton görünür ve 76.000.000 ton muhtemel olmak üzere toplam 190.000.000 ton kömür rezervi tespit edilmiştir. Kömür kapalı işletme yönetimi ile işletilebilir ancak üretim yapılmamaktadır. Teshin ve Termik santrallerde kullanılabilir. Kemerburgaz-Ağaçlı linyit sahasındaki kömürün alt ısı değeri 3200 Kcal/kg olup, Kömür açık işletme yöntemi ile işletilmektedir. Şile-Kirazlıyataktepe-Avcıkoru-Üvezli linyit sahalarında orijinal kömürde alt ısı değeri 2915 Kcal/Kg'dır. Sahaların toplam rezervi 12.273.000 ton görünür+muhtemel olarak tespit edilmiştir.

ÇİMENTO HAMMADELERİ (Çmh)

Zeytinburnu-Halkalı, İkitelli Sahası

Kalite : Orta

Rezerv : 35.200.000 ton kireçtaşı, 15.000.000 ton killi şist rezervi.

DOLOMİT (DoI)

Şile –Ağva dolomit Sahaları

Tenör :% 15-19 MgO, % 31-38 CaO

Rezerv : 11.682.000 ton görünür + muhtemel rezerv rezerv.

GRAFİT (Grf)

Çatalca-Kalfaköy-Domuzdere Sahası

Tenör : % 30 C (Domuzdere sahası); % 0.29 C (Kalfaköy sahası)

Rezerv : Sahalarda rezerv çalışmaları yapılmamıştır. Domuzdere sahası Türkiye'nin eskiden işletilen önemli grafit yataklarından biridir.

KAOLEN (Kao)

Arnavutköy-Aktoprak Sahası

Tenör : % 23-25 Al₂O₃

Rezerv : 95.925 ton görünür+muhtemel rezerv.

KİL (Kil)

Kilyos-Kanlıbostan Sırtı,Kısırkaya, Demirciköy, Uskumruköy, Ağlamışkaya Sahaları

Tenör : % 33-60 Al₂O₃

Rezerv : 22.532.470 ton görünür+muhtemel rezerv vardır.

Şile-Karakiraz-Avcıkoru-Üvezli Sahası

Tenör : % 26-40 Al₂O₃ ve % 1.4-6.19 Fe₂O₃

Rezerv : 193.942.436 ton görünür, 85.564.166 ton muhtemel, 57.789.393 ton mümkün.

Eyüp-Çiftealan-Kısırmandıra Sahası

Tenör : % 25.6-41 Al₂O₃, % 1-5 Fe₂O₃

Rezerv : 1.120.130 ton görünür, 5.102.265 ton görünür+muhtemel rezerv. Yataklar işletilmektedir.

Arnavutköy-Öpümce Köyü, Aktoprak Sahaları

Tenör : % 23-25 Al₂O₃

Rezerv : 208.300 ton görünür+muhtemel rezerv.

KUVARSİT (Qz)

Kartal ilçesi(Paşaköy, Samandıra, Sultanbeyli, (Teferruç Tepe, Kelepe) kuvarsit Sahaları

Tenör : % 93.19-93.98 SiO₂, % 2.2-3.3 Al₂O₃, % 1.8-2.6 Fe₂O₃

Rezerv : 16.465.884 ton görünür ve 31.881.768 ton muhtemel. Sahadaki kuvarsitler gazlı beton imalinde kullanılabilir özelliktedir.

Kurnaköy (Karakolbayır-Kocabayır) Kuvarsit Sahaları

Tenör : % 93.17-98.20 SiO₂, % 0.03-3.73 Al₂O₃, % 0.30-1.4 Fe₂O₃

Rezerv : 1.918.477 ton görünür, 3.836.947 ton muhtemel Kuvarsitler cam, silika refrakter tuğla ve gazlı beton imalinde kullanılabilir niteliktedir.

KUVARS KUMU (Qzk)

Şile- Avcıkoru, Yeşilada, Sofular Sahası

Tenör : % 76-99 SiO₂

Rezerv : 6.620.533 ton görünür+muhtemel rezerv.

Çatalca (Binkılıç, İhsaniye, Kalfaköy, Belgrad Köy, Karamandere) Sahaları

Tenör : % 83.22-99.58 SiO₂

Rezerv : 5.358.132 ton görünür, 4.032.607 ton muhtemel. Yataklardan bir kısmı işletilmektedir.

MANGANEZ (Mn)

Çatalca-Binkılıç-Inceğiz Sahası

Tenör : % 30-32 Mn

Rezerv : 300.000 ton görünür+muhtemel. Geçmiş yıllarda işletilmiştir.

MERMER (Mr)

Çatalca (Karamandere) Sahası

Kalite : Pembe-beyaz renkli kötü kaliteli kalkışistlerden oluşmuştur.

Rezerv : Antik bir mermer ocağıdır.

TUĞLA-KİREMİT (TgKi)

Ömerli, Büyükdere ve Sarıyer Sahası

Kalite : İyi

Rezerv : 15.175.000 ton jeolojik rezerv.

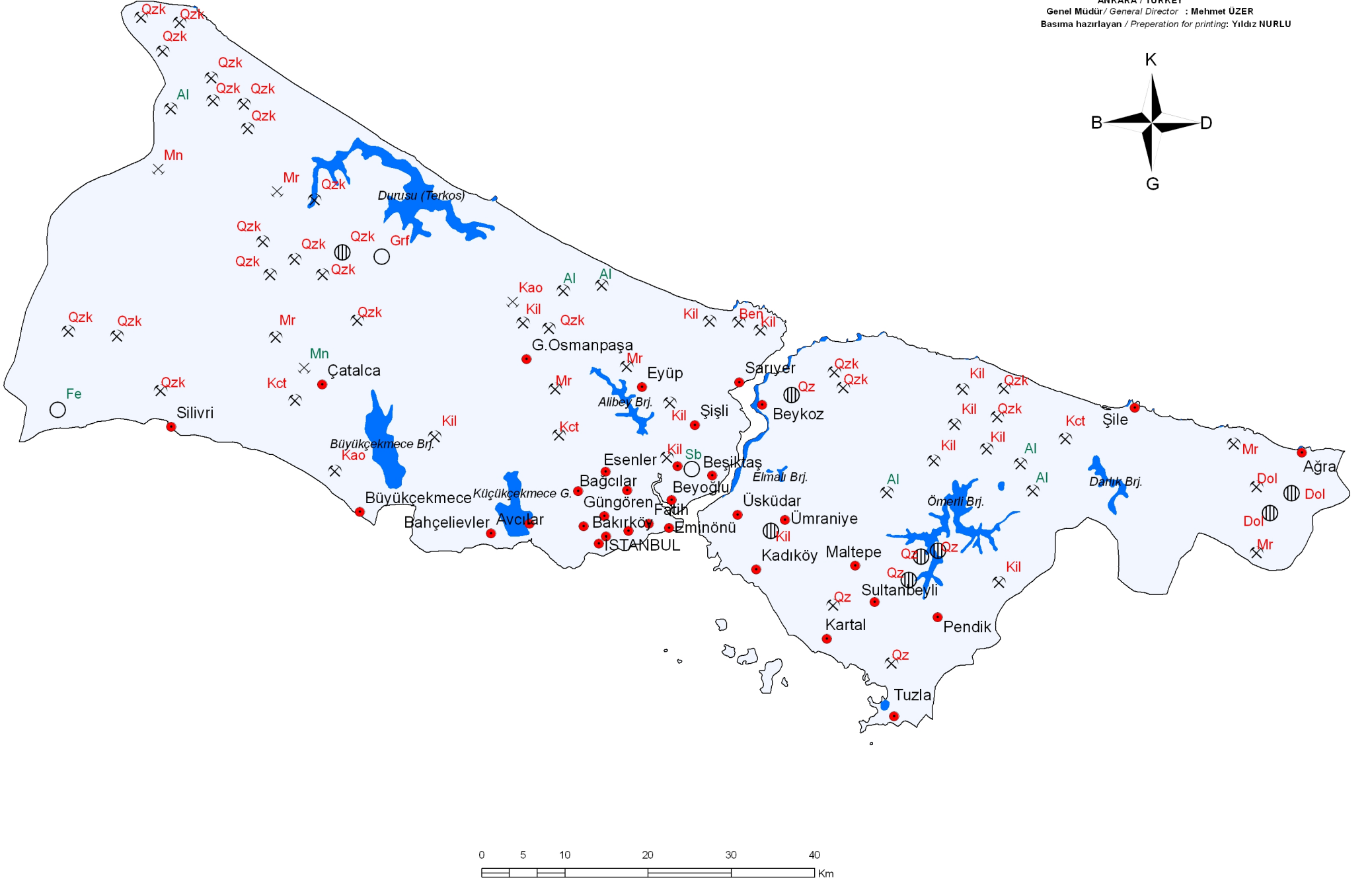
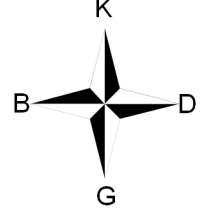
LİNYİT

Saha Adı	Rezerv (1000 ton)								Analiz Sonuçları				Eş değeri (1000 ton)		Kullanım Yeri	İşletme Şekli
	Görünür	Muhtemel	Mümkün	Toplam	Kaynak	Potansiyel	Genel Toplam	İşletilebilir	Su %	Kül %	S %	AID KCal/kg	Petrol	Taş Kömürü		
Şile Kirazlıyatak	1.123	-	-	1.123	-	-	1.123	794	25,55	22,65	-	2915	327	468	Teshin	Açık
Şile Üvezli	-	4.868	-	4.868	-	-	4.868	-	25,55	22,65	-	2915	1.419	2.027	Teshin	Açık
Şile Avcıkoru	-	6.282	-	6.282	-	-	6.282	-	25,55	22,65	-	2915	1.831	2.616	Teshin	Açık
Silivri Sinekli	114.000	76.000	-	190.000	-	-	190.000	-	27,50	36,57	-	1908	35.046	50.066	Teshin Sanayi	Kapalı
TOPLAM	115.123	87.150	-	202.273	-	-	195.952	794					38.623	55.177		

İSTANBUL İLİ MADEN HARİTASI / MINERAL MAP OF İSTANBUL



MADEN TETKİK ve ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
GENERAL DIRECTORATE OF MINERAL RESEARCH and EXPLORATION
ANKARA / TURKEY
Genel Müdür / General Director : Mehmet ÜZER
Basıma hazırlayan / Preperation for printing: Yıldız NURLU



0 5 10 20 30 40 Km

AÇIKLAMALAR / EXPLANATIONS

- ZUHUR / EXPOSURE
- ⊕ YATAK / ORE DEPOSIT
- × İŞLETME / MINE
- × ESKİ İŞLETME / OLD MINE
- Yerleşim merkezi
Urban center
- METALİK MADENLER
METALLIC MINERALS
- ENDÜSTRİYEL HAMMADELER
INDUSTRIAL RAW MATERIALS

Al	Boksit Boxite	Kil	Kil Clay
Ben	Bentonit Bentonite	Mn	Mangan Manganese
Dol	Dolomit Dolomite	Mr	Mermer Marble
Fe	Demir Iron	Sb	Antimuan Antimony
Grf	Grafit Graphite	Q	Kuvars Quartz
Kao	Kaolin Kaolinite	Qzk	Kuvars Kumu Quartz Sand
Kct	Kireçtaşı Limestone		